

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯСЫ

Жалпы білім беретін мектептің
9-сыныбына арналған оқулық

*Қазақстан Республикасының Білім және ғылым
министрлігі бекіткен*

Алматы “Мектеп” 2013

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
I бөлім. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ГЕОГРАФИЯСЫ ПӘНІ	
§ 1. Экономика, экономикалық жүйе ұғымдары, түсінігі, анықтамасы.....	5
§ 2. Қазақстанның экономикалық даму кезеңдері.....	7
§ 3. Қазақстан экономикасының бүгінгі мен болашағы	12
§ 4. Қазақстанның индустриялы-инновациялық бағдарламасы	16
§ 5. Қазақстан әлем картасында, экономикалық-географиялық жағдайы және мемлекеттік құрылымы.....	19
§ 6. Қазақстанның осы заманғы экономикалық әлеуеті және табиғат ресурстары	27
1-сарамандық жұмыс	34
II бөлім. ХАЛҚЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕК РЕСУРСТАРЫ	
§ 7. Халықтың саны, қозғалысы, ұдайы өсуі	35
§ 8. Халықтың жыныстық-жастық құрылымы және денсаулығы	38
§ 9. Еңбек ресурсы, әлеуметтік және кәсіби құрылымдар.....	42
§ 10. Халықтың ұлттық және діни құрамы	47
§ 11. Елді мекендердің түрлері, қала халқы, кенттену.....	51
§ 12. Ауыл халқы, халықтың тығыздығы мен орналасуы	55
§ 13. Халықтың көші-қоны	60
2-сарамандық жұмыс	64
III бөлім. САЛААРАЛЫҚ КЕШЕНДЕР ГЕОГРАФИЯСЫ	
1-тақырып. Қазақстан шаруашылығына жалпы сипаттама	
§ 14. Шаруашылықтың құрамы мен құрылымы	66
§ 15. Өнеркәсіптің құрылымы. Өнеркәсіптің бөліну принциптері мен факторлары. Кластерлер	69
2-тақырып. Салааралық кешендер. Отын-энергетика кешені	
§ 16. Елдің отын-энергетика кешеніне сипаттама. Мұнай-газ өнеркәсіптері	74
§ 17. Көмір өнеркәсібі және электр энергетикасы шаруашылығы	83
3-сарамандық жұмыс	94
Құрылымдық материалдар өндірісі кешені	
§ 18. Металлургия кешені. Қара металлургия.....	95
§ 19-20. Түсті металлургия	100
§ 21. Химия өнеркәсібі кешені.....	112
§ 22. Орман, ағаш өңдеу өнеркәсібі	121
§ 23. Құрылыс материалдары өнеркәсібі	124
4-сарамандық жұмыс	129
Машина жасау кешені	
§ 24. Машина жасау өнеркәсібіне жалпы шолу.....	130
§ 25. Машина жасаудың технологиялық және орналасу факторлары.....	134
§ 26-27. Қазақстандағы машина жасау өнеркәсібінің салалық құрамы	137
Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені	
§ 28. Агроөнеркәсіптік кешенінің (АӨК) құрамы мен маңызы, кластерлері	145
§ 29. Өсімдік шаруашылығы	153
§ 30. Қазақстан — малшаруашылықты аймақ	157

§ 31. Тамақ өнеркәсібі	163
§ 32. Жеңіл өнеркәсіп	169
5-сарамандық жұмыс	175
Инфрақұрылым кешені	
§ 33. Қазақстанның көлік кешеніне жалпы шолу. Темір және автомобиль жолдары	178
§ 34. Су, әуе көлігі және құбыр желісі. Қазақстанның көліктік-транзиттік әлеуеті	188
§ 35. Әлеуметтік инфрақұрылым салалары	198
“Салааралық кешендер географиясы” бөлімі бойынша қорытынды сабақ	202

IV бөлім. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ АУДАНДАРЫ

3-тақырып. Қазақстанды экономикалық аудандастыру

§ 36. Қазақстан шаруашылығын аумақтық ұйымдастыру және экономикалық аудандастыру	204
--	-----

4-тақырып. Қазақстанның экономикалық аудандары

§ 37. Орталық Қазақстан	207
§ 38. Орталық Қазақстанның шаруашылық географиясы	211
§ 39. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	215
§ 40. Шығыс Қазақстан	219
§ 41. Шығыс Қазақстанның шаруашылық географиясы	224
§ 42. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	232
6-сарамандық жұмыс	235
§ 43. Батыс Қазақстан	—
§ 44. Батыс Қазақстанның шаруашылық географиясы	237
§ 45. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	241
§ 46. Солтүстік Қазақстан	245
§ 47. Солтүстік Қазақстанның шаруашылық географиясы	249
§ 48. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	254
§ 49. Астана — Қазақстан Республикасының Елордасы	258
§ 50. Оңтүстік Қазақстан	263
§ 51. Оңтүстік Қазақстанның шаруашылық географиясы	266
§ 52. Қалалары, селолық елді мекендері және экономикалық-экологиялық проблемалары	272
§ 53. Алматы, Байқоңыр қалалары. Ел экономикасының дамуындағы олардың рөлі	275
7-сарамандық жұмыс	279

V бөлім. ҚАЗІРГІ ДҮНИЕДЕГІ ҚАЗАҚСТАН

§ 54. Геосаясат ұғымы. Дүниежүзілік экономикадағы Қазақстан жетістіктері, тенденциялары, реформалары, халықтың өмір сүру деңгейі және адам дамуының көрсеткіштері	281
§ 55-56. Қазақстанның басқа елдермен саяси, сыртқы экономикалық байланыстары және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастығы	285

§ 57. Қазақстанның экологиясы және халықаралық экологиялық ынтымақтастық	298
Қорытынды сарамандық жұмыс	302
Қорытындылау сабағы	303
Оқулықта кездесетін кейбір терминдердің қысқаша түсіндірме сөздігі	305
Қосымшалар	314

Учебное издание

**Ахметов Ертис Ахметович
Карменова Нурсипа Нурсановна
Карбаева Шолпан Шайкеновна
Асубаев Берик Куттыбаевич**

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ И СОЦИАЛЬНАЯ ГЕОГРАФИЯ КАЗАХСТАНА

Учебник для 9 классов общеобразовательных школ
(на казахском языке)

Редакторлары *Ә. Оспанова, Ұ. Бастерова*
Көркемдеуші редакторы *Б. Еженов*
Техникалық редакторы *И. Тарапунец*
Корректоры *Г. Тұрмағанбетова*
Компьютерде беттеген *Л. Жақсылықова*

Баспаға Қазақстан Республикасы Білім және ғылым
министрлігінің № 0000001 мемлекеттік лицензиясы
2003 жылы 7 шілдеде берілген

ИБ № 3444

Басуға 13.06.17 қол қойылды. Пішімі 70×90^{1/16}. Офсеттік қағаз.
Қаріп түрі “ММ Мектептік”. Офсеттік басылыс. Шартты баспа
табағы 24,57+0,29 қосарбет. Шартты бояулы беттаңбасы 87,16.
Есептік баспа табағы 21,02+0,487 қосарбет.
Таралымы 16 000 қос. дана. Тапсырыс № 6128.

Отпечатано в ООО «ПИК ОФСЕТ»
660075, г. Красноярск. ул. Республики, д. 51, стр.1.

“Мектеп” баспасы, 050009, Алматы қаласы, Абай даңғылы, 143-үй.

Факс.: 8(727) 394-37-58, 394-42-30.

Тел.: 8(727) 394-41-76, 394-42-34.

E-mail: mektep@mail.ru

Web-site: www.mektep.kz